

Fragment książki

Różnice związane z płcią kulturową w komunikacji typu on-line (w Internecie)

Wzrastająca popularność poczty elektronicznej i tzw. czatów spowodowała, iż językoznawcy podjęli próbę odpowiedzi na pytanie, czy istnieją zależne od płci różnice w komunikowaniu się on-line, a jeśli tak, to na czym one polegają. Kobiety i mężczyźni wykorzystują Internet mniej więcej w takim samym stopniu (45% kobiet, 55% mężczyzn), choć wśród użytkowników między 11 a 20 rokiem życia więcej jest dziewcząt (D. Allen 1997; MRTW 1999a). Pracujące zawodowo i posiadające pracującego zawodowo męża kobiety są najszybciej zwiększającą się grupą użytkowników Internetu. Oczekuje się też, iż w najbliższym czasie liczba kobiet funkcjonujących on-line przewyższy liczbę mężczyzn (MRTW 1999a). Jednak zadajmy raz jeszcze pytanie, czy kobiety i mężczyźni komunikują się za pomocą Internetu w odmienny sposób?

Wielu badaczy twierdzi, że komunikowanie się kobiet i mężczyzn w sieci internetowej jest bardzo podobne do komunikowania się „twarzą w twarz”. Badania wskazują, iż wiadomości e-mailowe wysyłane przez kobiety, niezależnie czy są one adresowane do jednostek czy do grup internetowych, są dłuższe i bardziej szczegółowe od tych, które wysyłane są przez mężczyzn. Kobiety mają również większą skłonność do używania emotikonów i „podkreślających” przysłówków typu „bardzo”, „rzeczywiście”. Ponadto ich listy elektroniczne są bardziej konstruktywne i w większym stopniu zorientowane na porozumienie niż listy mężczyzn. Mężczyźni częściej niż kobiety wyrażają się sposobem bardziej stanowczy, przeklinają, znieważają się i są sarkastyczni (Cohen 2001; Thomson i in. 2001). Tego typu różnice odkryto nawet w trakcie badań nad wykorzystywaniem Internetu w celach seksualnych. Goodson i współpracownicy (2001) stwierdzili na przykład, iż mężczyźni (56,5%) znacznie częściej niż kobiety (35,2%) surfowali po Internecie w celu znalezienia wyraźnie seksualnych materiałów. Jednocześnie mężczyźni częściej przeglądali strony pornograficzne i masturbowali się przy tym, podczas gdy kobiety chętniej angażowały się w cyber-sex z internetowym partnerem. Niektórzy komentatorzy twierdzą, że takie rezultaty badań dowodzą po raz kolejny, iż wśród kobiet występuje tendencja do wykorzystywania komunikacji w celu budowania więzi społecznych i nawiązywania kontaktów z innymi. Z kolei, mężczyźni przeciwnie - postrzegają komunikację bardziej funkcjonalnie czy instrumentalnie.

Jednakże inni badacze dowodzą, iż dystans między ludźmi, który wytwarza komunikacja on-line pozwala części mężczyzn na większą ekspresywność i wyrażanie emocjonalności niż ma to miejsce w trakcie komunikowania się „twarzą w twarz” (Cohen 2001). Ponadto ostatnie badania wskazują, że wybrany styl komunikowania się on-line może w większym stopniu wynikać z zakładanej płci osoby, do której wysyła się wiadomość niż z płci osoby ją wysyłającej. Na przykład Thompson i współpracownicy (2001) zauważyli, że, niezależnie od płci, uczestnicy przeprowadzonego przez nich eksperymentu używali męskiego stylu komunikowania się on-line w sytuacji, gdy zakładali, że ich rozmówcą jest mężczyzna, a kobiecego stylu, gdy sądzili, iż „z drugiej strony” znajduje się kobieta. Innymi słowy, występowało tu zjawisko płciowej adaptacji wybranego stylu komunikowania się; był on zawsze zależny od założonej płci odbiorców. W związku z tym sformułowano wniosek, iż styl komunikowania się on-line nie jest niezmienny, każda osoba wybiera jeden z szerokiej gamy stylów komunikacji kierując się tym, jakiej płci jest osoba, z którą rozmawia. Oprócz płci, istotne są tu także inne czynniki - wiek, dochody, wykształcenie, status społeczny oraz typ wiadomości (np. publiczna versus prywatna; dotycząca życia zawodowego versus prywatna). Wszystkie te czynniki łącznie mają wpływ na przyjęty styl komunikacji on-line (Cohen 2001). Bez wątplenia Internet stanowi bardzo istotny teren przyszłych badań językoznawczych i studiów nad komunikacją.